Protocol toezicht op de veiligheidsregio's

Afspraken tussen de commissarissen van de Koning en het hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie

Den Haag, 26 februari 2015

1. Inleiding

De Inspectie Veiligheid en Justitie (VenJ) is op grond van de Wet veiligheidsregio's, onder gezag van de minister van VenJ, belast met het toezicht op de veiligheidsregio's. De commissaris van de Koning (cvdK) kan op grond van deze wet het bestuur van de veiligheidsregio een aanwijzing geven indien de taakuitvoering tekort schiet. Bovendien heeft de cvdK op grond van de Ambtsinstructie een rol bij het bevorderen van de bestuurlijke samenwerking door veiligheidsregio's met andere overheden. Dit protocol betreft het toezicht in de koude fase.

De evaluatie van de Wet veiligheidsregio’s is reden om het protocol te bezien en waar nodig te vernieuwen. Hierbij worden de adviezen van de Commissie Hoekstra en de ervaringen met de afstemming tussen de commissarissen van de Koning en de Inspectie VenJ betrokken.

De minister van VenJ heeft in de kabinetsreactie op het advies van de Commissie Hoekstra aangekondigd een handhavingsstrategie uit te werken, die gebaseerd is op het principe van een "toezichtsladder" met fasen van toenemende intensivering van toezicht, die gepaard gaan met verschillende interventies. Dit protocol is mede een uitwerking hiervan.

Het toezicht richt zich op het beoordelen van de kwaliteit van de taakuitvoering van de bestuursorganen en operationele diensten in de veiligheidsregio's. Indien de Inspectie VenJ of de cvdK informatie heeft dat er bij een veiligheidsregio (op onderdelen) problemen zijn met de kwaliteit van de taakuitvoering, hebben zij hierover eerst contact met elkaar. De Inspectie VenJ overlegt vervolgens met de betrokken veiligheidsregio om te bezien of deze zelf al maatregelen heeft genomen ter verbetering, en maakt daarover afspraken. Zo nodig rapporteert de Inspectie VenJ hierover aan de minister van VenJ. De Inspectie VenJ stuurt een afschrift van deze rapportage naar de cvdK.

De Inspectie VenJ volgt de uitvoering van de (verbeter)afspraken. Indien daarna uit een rapportage van de Inspectie VenJ blijkt dat de taakuitvoering in een veiligheidsregio tekortschiet, ziet de cvdK er op toe dat het bestuur van de veiligheidsregio passende maatregelen neemt om de tekortkomingen weg te nemen.

De cvdK dient, volgens de eerder genoemde Ambtsinstructie, namens de minister[1] de bestuurlijke samenwerking te bevorderen tussen de voorzitter veiligheidsregio, burgemeesters, Defensie, provinciebestuur, dijkgraven en rijksvertegenwoordigers. Ook bevordert de cvdK de bestuurlijke samenwerking met decentrale overheden in het buurland. Aangezien de cvdK zich beperkt tot het bestuursniveau wordt hier ook wel gesproken van "bestuurlijk toezicht".

Het protocol is er op gericht de taken en de rollen van de Inspectie VenJ en de commissarissen van de Koning in het proces van toezicht op de taakuitvoering in de veiligheidsregio's goed op elkaar af te stemmen en inzichtelijk te maken voor de besturen van de veiligheidsregio's. Daarnaast borgt het protocol de onderlinge informatie-uitwisseling.

---

[1] Conform de ambtsinstructie van de commissaris van de Koning.

2. Partijen

De commissarissen van de Koning en het hoofd van de Inspectie VenJ vormen de partijen die, namens de minister van VenJ, door ondertekening van dit protocol zich verbinden aan hetgeen daarin is beschreven en afgesproken.

3. Algemene uitgangspunten

De uitoefening van het toezicht gebeurt op grond van de Wet veiligheidsregio's, de daarop betrekking hebbende besluiten, de Ambtsinstructie commissaris van de Koning, dit protocol en het Protocol voor de werkwijze van de Inspectie VenJ[2]. Het toezicht door de Inspectie VenJ en de rol van de cvdK zijn complementair aan elkaar.

Het werkprogramma van de Inspectie VenJ beschrijft de onderwerpen waarop in een bepaald kalenderjaar toezicht concreet wordt uitgeoefend.

Ter verkrijging van de voor het toezicht benodigde informatie, wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de plannings- en controlcyclus van de veiligheidsregio's.

4. Wederzijdse informatie-uitwisseling

Er is wederzijdse informatie-uitwisseling tussen de Inspectie VenJ en de commissarissen van de Koning in alle fasen van het proces van toezicht. De informatie die de commissarissen van de Koning en de Inspectie VenJ verkrijgen en van invloed is op het functioneren van veiligheidsregio's, delen zij op elk gewenst moment met elkaar, maar in ieder geval in de jaarlijkse gesprekken van de cvdK met het hoofd van de Inspectie VenJ.

De Kring van commissarissen van de Koning en het hoofd van de Inspectie VenJ overleggen minimaal eenmaal per jaar met elkaar over de stand van zaken in de veiligheidsregio's en over onderwerpen die ieders taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden raken.

5. Het werkprogramma van de Inspectie Veiligheid en Justitie

Jaarlijks stelt de Inspectie VenJ een werkprogramma op. De commissarissen van de Koning krijgen gelegenheid om in een vroegtijdig stadium hun inbreng te leveren voor het concept werkprogramma. Deze inbreng betreft voorstellen voor onderzoeksthema's, op basis van door de commissarissen van de Koning gesignaleerde risico's en ontwikkelingen in de brandweerzorg, de rampenbestrijding of de crisisbeheersing.

Het hoofd van de Inspectie VenJ geeft de Kring van commissarissen van de Koning inzicht in de hoofdlijnen en ontwikkelingen omtrent het concept werkprogramma. Daarbij geeft het hoofd van de Inspectie VenJ ook aan of, en zo ja op welke wijze gevolg is gegeven aan de door de commissarissen van de Koning ingebrachte onderzoeksthema's.

Het hoofd van de Inspectie VenJ stelt vervolgens het ontwerp werkprogramma vast en biedt het aan de minister van Veiligheid en Justitie ter vaststelling aan. Het hoofd van de

---

[2] Zie www.ivenj.nl.

Inspectie VenJ zendt het ontwerp werkprogramma gelijktijdig aan de commissarissen van de Koning.

Het werkprogramma kent een bepaalde flexibiliteit. Gedurende het jaar waarop het werkprogramma betrekking heeft, kunnen zich in de brandweerzorg, de rampenbestrijding of de crisisbeheersing ontwikkelingen voordoen die een onderzoek noodzakelijk maken. Indien een cvdK een dergelijke situatie aanwezig acht, kan hij zich tot het hoofd van de Inspectie VenJ wenden. De cvdK informeert de Kring van commissarissen van de Koning hierover.

6. Toezichtsladder: de (mogelijke) interventies

Indien de Inspectie VenJ of de cvdK informatie heeft dat er bij een veiligheidsregio op onderdelen problemen met de kwaliteit van de taakuitvoering zouden zijn, hebben zij hierover eerst contact met elkaar en vervolgens met de betrokken veiligheidsregio om te bezien of de veiligheidsregio zelf al maatregelen heeft genomen ter verbetering. Indien dit niet het geval is, wordt het toezicht verder aangescherpt.

De rol van de Inspectie VenJ in het toezicht bestaat uit het verzamelen van informatie, het analyseren en het beoordelen van deze informatie. De bevoegdheid tot het eventueel bestuurlijk interveniëren is voorbehouden aan de cvdK.
De Inspectie VenJ signaleert met haar toezicht ontwikkelingen en zet de veiligheidsregio's waar nodig aan tot kwaliteitsverbetering in de taakuitvoering. In gevallen dat de Inspectie VenJ tekortkomingen signaleert, neemt zij stappen die de veiligheidsregio's aanzetten tot verbetering. Hiervoor is een aantal interventiestappen beschreven.

Interventie Inspectie VenJ / verscherpt toezicht

Als de Inspectie VenJ tekortkomingen constateert in de wijze waarop een veiligheidsregio uitvoering geeft aan haar taken met betrekking tot de brandweerzorg, de rampenbestrijding of de crisisbeheersing, is het bestuur van de veiligheidsregio verantwoordelijk voor het wegnemen van de geconstateerde tekortkomingen.

De Inspectie VenJ maakt met het bestuur van de veiligheidsregio verbeterafspraken en spreekt de termijn af waarbinnen de verbeteringen moeten zijn gerealiseerd. De Inspectie VenJ stelt de cvdK hiervan op de hoogte en, afhankelijk van de ernst van de bevindingen, stelt de Inspectie VenJ ook de minister van VenJ op de hoogte.

De Inspectie VenJ volgt de uitvoering van de (verbeter)afspraken. Indien een veiligheidsregio naar het oordeel van de Inspectie VenJ de afspraken niet of onvoldoende nakomt, stelt het hoofd van de Inspectie VenJ het bestuur van de veiligheidsregio hiervan schriftelijk in kennis. De cvdK wordt hierover schriftelijk geïnformeerd en, afhankelijk van de zwaarte van de tekortkomingen, tevens de minister van VenJ. Het bestuur van de veiligheidsregio ontvangt een afschrift van deze rapportage.

Interventie commissaris van de Koning – minister VenJ / aanwijzing

Als blijkt dat de uitvoering van de (verbeter)afspraken door de veiligheidsregio geen of onvoldoende uitzicht biedt op verbetering, overlegt de cvdK met het hoofd van de Inspectie VenJ welke vervolgstappen in de richting van de veiligheidsregio dienen te worden gezet. Als dit overleg leidt tot nadere afspraken over de uitvoering van het verbetertraject, ziet de Inspectie VenJ er op toe dat de veiligheidsregio deze afspraken ook daadwerkelijk binnen het afgesproken tijdpad nakomt.

Als blijkt dat er geen of onvoldoende uitvoering wordt gegeven aan de gemaakte nadere afspraken, bespreekt de cvdK zijn voornemen tot het geven van een aanwijzing met het bestuur van de veiligheidsregio en vervolgens met de minister van VenJ. De minister van VenJ dient in te stemmen met het geven van een aanwijzing door de cvdK.

De cvdK ziet er op toe dat het bestuur van de veiligheidsregio uitvoering geeft aan de aanwijzing. De cvdK rapporteert hierover schriftelijk aan de minister van VenJ. Het hoofd van de Inspectie VenJ en het bestuur van de veiligheidsregio ontvangen een afschrift van de rapportage.

7. Inwerkingtreding, tussentijdse wijziging en evaluatie van het protocol en intrekking Protocol toezicht op de rampenbestrijding

Dit protocol treedt op 26 februari 2015 in werking. Het protocol kan met instemming van partijen tussentijds worden gewijzigd.

De werking van het protocol wordt in februari 2017 geëvalueerd. Het hoofd van de Inspectie VenJ neemt het initiatief om tijdig met de Kring van commissarissen van de Koning te overleggen over de wijze waarop aan de evaluatie invulling wordt gegeven.

Het Protocol toezicht op de veiligheidsregio's van 4 oktober 2010 wordt ingetrokken.

8. Ondertekening

Den Haag, 26 februari 2015

Namens de commissarissen van de Koning,
C.G.A. Cornielje
Doyen van de Kring van commissarissen van de Koning

J.G. Bos
Hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie van het ministerie van Veiligheid en Justitie